

عنوان مقاله:

کارکرد عنصر موسیقی در پنج گنج نظامی گنجوی

محل انتشار:

مجله تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره 5، شماره 18 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

رضا اشرف زاده - استاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

حشمت قیصری - دانشجوی دکتری رشته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

خلاصه مقاله:

موسیقی و ادبیات به عنوان دو فصل جدا نشدنی از دیرباز مورد توجه خاص قرار گرفته اند تا جایی که نمی توان مرزی واقعی بینشان قرار داد و این در حالی است که این دو مقوله با توجه به بسترهای گوناگون دارای استقلال و شخصیت های خاص خود نیز هستند. ارج نهادن و حرمت گذاردن به موسیقی، همانا حرمت گذاشتن به زبان فارسی است و نگرش بزرگان ادب پارسی به این مهم، ارزشمند و شایسته ی بررسی می باشد. اشارات صریح نظامی به ابزار و آلات موسیقی، وجود و تکرار فراوان اصطلاحات و عناصر مربوط به موسیقی در اشعارش، بیانگر میزان دانش و آشنایی کامل وی با این هنر است. پنج گنج نظامی علاوه بر مسائل ادبی و شاعرانه، مجموعه ی بسیار ارزشمندی است که در زمینه ی موسیقی می تواند مرجعی مفید جهت پژوهش باشد. این اثر که منبع عظیم حکمت و هنر می باشد، ضمن معرفی سازهای موسیقی و کاربرد آنها؛ بیانگر آداب و سنت های گذشتگان در زمینه ی سازهایی است که در مناسبت ها و اوقات گوناگون؛ نظیر مراسم استقبال از شاهان و بزرگان، مجالس بزم و سوگ، آغاز و میانه ی کارزار و ... نواخته می شده است. هر چند هر مناسبتی ابزار و آلات ویژه ی خود را داشته، اما ابزار و آلات مشترکی هم وجود داشته که مورد استفاده قرار می گرفته است. به کارگیری آلات، سازها و آهنگ ها در هنگام بزم و رزم بسیار متنوع است، بسیاری از سازها جداگانه نواخته می شده و برخی دیگر؛ چون نای و رود، نای و بریط، چنگ و رباب، چنگ و بریط، و روئینه خم و شیبور در کنار یکدیگر همنوایی می کرده اند.

کلمات کلیدی:

موسیقی، شعر، ساز، نظامی، پنج گنج

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1308984>

